עבודת ישראל — תענית

אמרו חז"ל. לעולם יראה אדם עצמו כאלו קדוש שרוי בקרבו וכו' ע"ש רמזו בזה כי כתיב כמראה האדם עליו מלמעלה והוא הנהגה שהבורא ית' מגביל כבודו להתנהג כפי מעשינו ולקבל תענוג מעבודתינו ונק' אד"ם על שמינו וגבוה מעל גבוה הוא עלמא אריכא כנודע ואסור להפריד ולחלק ח"ו בין שניהם כידוע זה מהזוה"ק. וזה רמזו חז"ל לעולם יראה אד"ם עצמו כאלי קדו"ש שרוי בקרבו הוא קדוש דלעילא שבו ת"י נימין כמספר קדו"ש. וזה שכתוב צנצנת אחת מלא העומר מן. כי העומר פי' מדה והוא הנהגת מדה במדה וצריך להמשיך בתוכו ת"י נימין של קדו"ש הנ"ל וזה מלא עמר שהוא מילואו של אותיות עמ"ר שהם עי"ן מ"ם רי"ש שהמילוי בלבד עולה ת"י והוא ממלא אותו. וכן טל ילין בקציר שהנהגת האדם נק' קציר וזעיר וצריך להמשיך בו הטל שהוא הטלא דבדולחא. וכן יש לכוון בברכת שים שלום בנסח ברכנו אבינו כולנו כאחד באור פניך כי באור פניך. רומז ג"כ לענין הזה להמשיך אור פנים דלעילא באור פנים דלתתא בסוד הבאת שלום בין איש לרעהו. ובסוד ישר יחזו פנימו כנז' בזוה"ק כי באו"ר פני"ך ב' תיבות אלו עולים ע"ה ש"ע להמשיך אור הפנים דלעילא לאור פנים דלתתא. לכן הנוסח לומר שני פעמים באור פניך כי באור פניך. והנה באו"ר פני"ך עם שמונה האותיות והכולל עולה שע"ח נהורין שעולה מלבו"ש אותיות בשלו"ם וכשמאיר פנים בפנים אז עולה המספר ב"פ ש"ע תש"ם בסוד והאדמה לא תש"ם ע"י המשך האורות הללו. ועם שמונה האותיות שמצטרף בשע"ח נהורין עולה בגי' תשמ"ח ורמזו הפייט באמרו תשמח לוי ביום שמחתך. שמאיר להנהגה הנק' אדם ומחובר לשלמעלה ונק' לוי ע"ש חבור ודבוק והיא משמחו ע"י הארה הנמשכת. וזה סגולה להמשיך שמחה לאדם. וכשמצטרף ב"פ שע"ח עולה שנו"ת והוא רמוז בכתוב וירבו לך שנות חיים. והבן הענין כי עמוק הוא. (עוד שם):

ר' חנינא ב"ד הוה קאזיל באורחא אתא מיטרא. אמר כ"ע בנחת וחנינא בצער פסק מיטרא. כי אתא לביתי' אמר כ"ע בצער וחנינא בנחת אתא מיטרא. והוא תמוה בשלמא מאי שאמר שנית בביתו ניחא כדרך הצדיקים שדרכם להתפלל עבור כללות ישראל ולמסור נפשם ומאודם ולהצטער בעצמם כשהם רואים נפשם בטובה וכללות ישראל בצער. אבל מה שאמר רחב"ד בהיותו על הדרך וירדו גשמי ברכה. לכאורה אין זה משנת חסידים לעכב ההשפעה עבור צער עצמו בפרט רחב"ד שהיה די לו בקב חרובין ולא הסתכל מימיו על עצמו. ונראה לבאר ע"פ דברי הריב"ש ז"ל שאמר פי' הגמ' יצאה ב"ק ואמרה כל העולם ניזון בשביל חנינא בני וחנינא בני די לו בקב חרובין מע"ש לע"ש. דהצדיק הוא כמו שביל וצנור הממשיך נוזלים כן הוא ע"י מעשיו הקדושים ממשיך השפעות טובות לעולם וכמו שהצנור אינו נהנה במה שעובר עליו. כן הצדיק אין רצונו וחפצו כ"א להשפיע לכל באי עולם. וזהו הב"ק כל העולם ניזון בשבי"ל. פי' בצנור שעושה חנינא בני והוא כמו השביל וצנור. שאין חפץ בטובת עצמו ומסתפק במיעוט ודי לו בקב חרובין וכו'. ודפח"ח: ולפי"ז ניחא גם

מה שיש לדקדק שאמרו אמר חנינא בצער וכן חנינא בנחת ולא נאמר בלשון תפלה שהתפלל. אכן פי' הענין כאשר הלך בדרך וירדו הגשמים ונצטער ע"י ההשפעה אז הרגיש בעצמו שהגשמים לא היו גשמי נדבה וברכה שהרי ידע ע"פ ב"ק שהוא השביל והצנור של ההשפעה. ולזה תמה ואמר מה זאת ואיך אפשר שיהיו גשמי ברכה וכ"ע בנחת הלא חנינא בצער ואין בכחי להמשיך שפע לשמחם ולעשות להם נחת. וע"י אמירתו ותמיהתו באמת פסק מיטרא. אבל כשבא לביתו ומצא א"ע בנחת תמה להיפך כלומר איך כ"ע בצער ואני בנחת וכשהצנור בנחת מדוע לא תרד ההשפעה כדרכה לשמח את הבריות. ולכן אתא מיטרא גשמי ברכה לשמחם: